

Motie rondom inkoopbeleid Gemeente Amsterdam

Inkoopbeleid van de Gemeente Amsterdam

De Gemeente Amsterdam koopt goederen in diensten in bij bedrijven. Van apparatuur voor kantoren, asfalt voor wegen, hulpmiddelen voor de stadsreiniging tot broodjes bij lunches. Jaarlijks wordt er voor €2,8 miljard ingekocht. Dit doet de gemeente binnen de kaders van inkoopregels, integriteitsregels, de landelijke Aanbestedingswet en aanvullend beleid. 'De Amsterdamse inkooporganisatie koopt volgens deze regels diensten, leveringen en werken in.'¹

Naast regels zijn er ook thema's waar Amsterdam rekening mee houdt. Deze zijn *Duurzaam, Gezond, Inclusie en Diversiteit, Innovatie, Regionaal en MKB en Sociaal*. Dit zijn maatschappelijke thema's waar de gemeente waarde aan hecht.²

Producten uit bezette gebieden

Sinds decennia worden gebieden in de Westelijke Jordaanoever bezet. Mede op grond van verschillende VN-resoluties en uitspraak ECLI:EU:C:2019:954 van het Europees Hof van Justitie, waarin is geoordeeld dat de bezette gebieden op de Westelijke Jordaanoever geen deel uitmaken van Israël, heeft de Nederlandse regering erkend dat deze bezetting wederrechtelijk is.³ Deze illegaal bezette gebieden worden gebruikt voor de productie van (vooral landbouw)goederen. Het Europees Hof heeft verklaard dat EU-burgers er recht op hebben te weten of producten uit deze gebieden komen.⁴ Dit kan bijvoorbeeld door een label erop te zetten met 'made in an Israeli settlement' in tegenstelling tot 'made in Israël'. Israël verbiedt echter onderscheid te maken tussen het illegaal bezette en internationaal erkende grondgebied, en in Europa wordt hier nauwelijks op gehandhaafd.⁵

De gemeente Amsterdam dient economische activiteiten ontstaan uit deze bezetting te weren uit haar inkoopbeleid. Laat het duidelijk zijn dat van een algemene wering van goederen en diensten uit Israël geen sprake hoeft te zijn, maar dat indien er geen duidelijkheid kan worden verschaft over de herkomst van producten, deze niet moeten worden ingekocht.

Goederen waar het over kan gaan zijn bijvoorbeeld dadels, avocado's, druiven, mango's, granaatappels, kruiden en paprika's die bij gemeentelijke catering worden aangeboden.⁶ Als voorbeeld van het inkopen van diensten is er busvervoerder EBS. Dit bedrijf is volledig in handen van het Israëlische bedrijf Egged Group en heeft sinds 2023 de OV concessie van Zaanstreek-Waterland (dit is onderdeel van de Vervoerregio Amsterdam).⁷ Een bedrijf als Egged biedt ook busvervoer aan in bezette gebieden en profiteert van de slechte arbeidsomstandigheden van Palestijnse werknemers. Het wordt genoemd op de lijst van het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Mensenrechten van Israëlische bedrijven die actief zijn in de bezette gebieden en bezetting

¹ <https://www.amsterdam.nl/ondernemen/inkoop-opdrachten/maatschappelijke-doelen-inkoopbeleid/#h8a104dcb-3fdf-4bdf-a63e-1a95108efb12>

² <https://www.amsterdam.nl/ondernemen/inkoop-opdrachten/maatschappelijke-doelen-inkoopbeleid/#h8a104dcb-3fdf-4bdf-a63e-1a95108efb12>

³ <https://www.un.org/webcast/pdfs/SRES2334-2016.pdf>

⁴ Judgment of the Court of Justice of 12 November 2019 in Case C-363/18, *Organisation juive européenne and Vignoble Psagot Ltd v Ministre de l'Économie et des Finances*, ECLI:EU:C:2019:954.

⁵ <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/v/2024/hoepalestijnse-boycots-tegen-de-israelische-bezetting-de-dadel-in-een-twistappel-veranderen~v1031526/>

⁶ <https://www.somo.nl/nl/nederzettingenhandel-en-de-rol-van-nederlandse-supermarkten-bij-mensenrechtenschendingen/?noredirect=nl-NL>

⁷ <https://vervoerregio.nl/artikel/20220623-ebs-wint-aanbesteding-concessie-zaanstreek-waterland>

ondersteunen. Egged group houdt zich namelijk bezig met: *The provision of services and utilities supporting the maintenance and existence of settlements, including transport.*⁸

Positie van Palestijnse arbeiders

Naast bezetting van grote stukken vruchtbaar land hebben de Palestijnse gebieden last van grote werkloosheid. Over de oorzaken van de zeer zwakke economie aldaar hoeven we het niet te hebben, maar het gevolg is dat honderdduizenden Palestijnen gedwongen worden werk te zoeken in Israël als stateloze burgers. Dagelijks moeten ze door vele grensposten en controles wat tijd kost en vaak vernederend is, hun collega's met Israëliësch burgerschap hoeven dit uiteraard niet. De positie van Palestijnse arbeiders is veel zwakker dan die van hun Israëliëse collega's, hetgeen invloed heeft op hun lonen. Ze hebben te maken met discriminatie en hebben minder kans op bepaalde banen of promotie.⁹

GroenLinks dient de Gemeente Amsterdam aan te sporen geen diensten of producten in te kopen bij bedrijven die profiteren van het uitbuiten van arbeiders en illegale bezettingspolitiek. Het profiteren kan direct of indirect zijn. Ook hier herhalen wij dat van het volledig weren van goederen en diensten uit Israël geen sprake hoeft te zijn, maar dat wanneer niet kan worden aangetoond dat een Israëliëse leverancier van goederen of diensten geen gebruik maakt van Palestijnse arbeiders met verminderde rechten en plichten, of profiteert van illegale bezettingspolitiek, deze leverancier uitgesloten wordt van inkoop.

Deze motie richt zich erop dat de ALV de raadsleden van GroenLinks oproept zich in te zetten voor een nieuw thema bij het inkoopbeleid van de Gemeente Amsterdam waarin wordt uitgedrukt dat het niet aanvaardbaar is in te kopen bij bedrijven die profiteren van bovenstaande factoren. Allereerst dient er gestopt te worden met het inkopen bij bedrijven die profiteren van de wederrechtelijk verkregen gebieden en/of arbeid van werknemers met verminderde arbeidsrechten. Tevens dient de Gemeente zich ook tegen deze zaken in te zetten binnen andere samenwerkingsverbanden, zoals binnen de Vervoersregio Amsterdam en de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

⁸ <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session31/database-hrc3136/23-06-30-Update-israeli-settlement-opt-database-hrc3136.pdf>

⁹ <https://www.hrw.org/report/2021/04/27/threshold-crossed/israeli-authorities-and-crimes-apartheid-and-persecution>

De ALV van GroenLinks Amsterdam:

Constaterende dat

- De gemeente Amsterdam een inkoopbeleid heeft gestoeld op twee pilaren. De eerste pilaar betreft wat de stad belangrijk vindt met als thema's: *Gezond, Duurzaam, Sociaal, Innovatief, regionaal & mkb, Inclusie & Diversiteit*. De kaders en inkoopregels zijn de tweede pilaar;
- Israëliische bedrijven economisch profiteren van de wederrechtelijke toe-eigening van land op de Westelijke Jordaanoever door Israëliische burgers;
- De staat Israël deze inbreuken op internationaal recht steunt;
- Economische activiteiten die voortkomen uit deze inbreuken op internationaal recht hun weg vinden naar de Gemeente Amsterdam zonder dat de afkomst duidelijk is;
- Israëliische bedrijven profiteren van de ongelijke positie van werknemers uit bezette Palestijnse gebieden op de arbeidsmarkt.

Overwegende dat:

- De Gemeente Amsterdam bepaalde maatschappelijke thema's heeft waar het waarde aan hecht bij het inkopen van goederen en diensten;
- De Gemeente Amsterdam de morele plicht heeft zich in te zetten tegen inbreuken op internationaal recht en voor de positie van arbeiders uit bezette gebieden;

roept de gemeenteraadsfractie van GroenLinks Amsterdam op:

- Het college van B en W te vragen hoe op dit moment rekening wordt gehouden met bovenstaande;
- Zich in te zetten voor de toevoeging van een nieuw thema bij het inkoopbeleid, namelijk het respecteren van het internationaal recht en arbeidsrechten van Palestijnse werknemers;
- Zich in te zetten dat economische activiteiten die direct of indirect hun oorsprong vinden in bezette gebieden of profiteren van de ongelijke positie van werknemers uit bezette Palestijnse gebieden niet worden ingekocht;
- Zich in te zetten dat de Gemeente Amsterdam zich inspant voor de positie van de bewoners van de bezette Palestijnse gebieden binnen andere samenwerkingsverbanden;
- Bij de volgende ALV een verklaring te geven over de bereikte resultaten.

En gaat over tot de orde van de dag.